

FORSLAG TIL REVISJON AV SGO1001

Som emneansvarlig for SGO1001 ønsker jeg å gjøre endringer i undervisningsopplegg og pensum i innføringskurset. Bakgrunnen er dels tilbakemeldinger fra studenter, dels egne erfaringer med mangel på integrasjon av fagets ulike deler og en opplevelse av at studentene sliter med å forstå grunnleggende samfunnsfaglige begreper. Dette notatet vil presentere et forslag om en ny undervisningsform og et nytt læreverker i samfunnsgeografi. Det sendes ut i forkant av programrådsmøtet for innspill, disse kan både komme muntlig under møtet eller i skriftlig form på epost.

LÆREVERK

Jeg tror vi med egne ressurser og en god prosess kan skape et bedre læreverker i samfunnsgeografi som er på norsk, som presenterer faget slik vi forstår det i Oslo og som trekker på eksempler tilpasset norske studenter. Jeg foreslår ikke et tradisjonelt læreverker i form av en bok, men en kollektiv skriveprosess med en overordnet redaksjon som er tilpasset undervisningssamlingene i kurset SGO1001.

Tentativ redaksjon vil være David Jordhus-Lier (emneansvarlig), Kristian Stokke og Christian Abrahamsson (seminaransvarlig). Læreverket bør fortrinnsvis være på norsk (evt. svensk og engelsk om nødvendig), og ha 20-30 kapitler som kan danne grunnlag for undervisningssamlinger. Siden endringene er omfattende, vil vi gjøre dem gradvis over 3-4 semestre. I første semester vil kapitlene foreligge som skriftlige støttedokumenter som lastes opp på Fronter før de ordinære forelesningene. I andre semester vil disse dokumentene skrives ut i kapittelutkast og inngå i pensum som et kompendium. I tredje semester vil disse tekstene publiseres som e-bok og utgjøre hoveddelen av pensum for innføringskurset. Vi kan også vurdere om denne boken skal gis ut som trykt bok i fjerde semester. I løpet av hvert steg denne prosessen vil vi benytte oss av egevaluering og studenttilbakemeldinger.

Det er viktig at strukturen i boken gir studentene en god forståelse av faget, og av begrepene som ligger til grunn for faget. Boken foreslås å følge en hovedinndeling der *systematiske underdisipliner* utgjør hovedinndelingene. Med dette mener vi underdisipliner som fokuserer på ulike samfunnsfaglige dimensjoner – økonomiske, sosiokulturelle og politiske aspekter – av geografien. Innenfor disse inndelingene gir vi stor plass til *tematiske underdisipliner* som er godt forankret ved instituttet: bygeografi, utviklingsgeografi, miljøgeografi, arbeidsgeografi og (i noe mindre grad) migrasjonsgeografi. En hovedmotivasjon for å gjøre det på denne måten er for å vise sammenhengene i faget for innføringsstudenter som tidligere har slitt med å se de røde trådene. Underdisiplinenes egenart vil gis mer fokus i undervisningssamlingene i SGO1001 og i spesialiseringen som tilbys på SGO2000-nivå.

Her er et foreløpig forslag til innholdsfortegnelse.

Del 1 – Innledning

- 1. Hva er samfunnsgeografi? Den geografiske forestillingsevne**
David Jordhus-Lier and Kristian Stokke
- 2. En kort faghistorie**
Christian Abrahamsson
- 3. Begreper og tilnærminger i faget**
Kristian Stokke og David Jordhus-Lier
- 4. Metoder i samfunnsgeografi**
Heidi Østbø Haugen og Andreas Forø Tollefsen

Del 2 – Økonomiske geografier

- 5. Introduksjon**
David Jordhus-Lier
- 6. Økonomisk globalisering**
Bjørnar Sæther
- 7. Urbanisering og byutviklingsstrategier**
Terje Wessel
- 8. Globale kjeder og lokale utviklingsstrategier**
Hege Merete Knutsen og Heidi Østbø Haugen
- 9. Ujevn (regional) utvikling**
Bjørnar Sæther
- 10. Grønne innovasjoner**
Kirsten Ulsrud og Ingvild Jøranli
- 11. Fattigdom og ulikhet**
Jan Hesselberg og Hege Sørreime
- 12. Et arbeidsliv i endring**
David Jordhus-Lier og Sylvi Endresen
- 13. Ressursutvinning og folks livsgrunnlag**
Jemima Garcia-Godos

Del 3 – Sosiokulturelle geografier

- 14. Introduksjon**
Christian Abrahamsson
- 15. Ulikhet og segregering**
Terje Wessel og Lena Magnusson Turner
- 16. Identitetsgeografier**
Marielle Stigum Gleiss og Kristian Stokke
- 17. Klimadiskurser: et spørsmål om verdier?**

- Karen O'Brien
- 18. Internasjonal migrasjon**
Jørgen Carling
- 19. Mobilitet og tilhørighet**
Marta Bivand Erdal og Tove Sagmo
- 20. Pendling: en tidsgeografi med ringvirkninger**
Lars Böcker og David Jordhus-Lier
- 21. Mening i byrommet**
Aleksander Bern og Emma Arnold

Del 4 – Politiske geografier

- 22. Introduksjon**
Kristian Stokke
- 23. Politiske rom og aktørskap**
Marielle Stigum Gleiss og David Jordhus-Lier
- 24. Politiske diskurser**
Elin Sæther og Anja Beate Sletteland
- 25. Makt og byplanlegging**
Per Gunnar Røe
- 26. Klimaregulering og klimatilpasning**
Elin Selboe og Karen O'Brien
- 27. Mot den grønne byen?**
Per Gunnar Røe og Aron Sandell
- 28. Bystyresett og folkelig deltagelse**
Marianne Millstein
- 29. Demokratisering og medborgerskap**
Kristian Stokke

Del 6 – Perspektiver

- 30. Hva kan samfunnsgeografer gjøre med verden?**
Flere forfattere

Kapitlene bør være korte (maks. 3000 ord) innføringstekster som presenterer stoffet på en pedagogisk måte. Definisjoner og modeller som er viktige for en grunnleggende forståelse bør introduseres, men disse kan diskuteres i mer detalj i videoforelesningene.

ENDRING AV UNDERVISNINGSSOPPLEGG

Et sentralt element i det foreslåtte opplegget er at endringene innføres gradvis over 3-4 semestre med kontinuerlig evaluering. Jeg ser for meg en følgende tidsplan:

Vår 2016

Pensum vil bli likt som de to foregående semestrene. Dvs at Cloke et al danner grunnlag for de fleste forelesningene (med unntak av by). Det er til sammen et stort antall forelesninger (14) og seminarer (10). Mitt forslag er at de foreleserne som vi ønsker å ha med i tilsvarende typer forelesninger/kapitler i de neste semestrene vil bli bedt om å skrive et manus på maks. 3000 ord. I tillegg spør vi en del av de som ikke er på timeplanen, men som vi ser kan spille en rolle i fortsettelsen, om å skrive en tekst innen en gitt frist i vårsemesteret.

Høst 2016

I dette semesteret går vi over til *flipped classroom*-undervisning. Det vil si at studentene forventes enten å ha lest støttenotatene eller høre på en videoforelesning. Så langt det lar seg gå ønsker vi at de ulike bidragsyterne leser inn en videoforelesning på ca. 30 minutter i CamtasiaRelay e.l. der man kan bruke powerpoint-slides. *Det er viktig at disse forelesningene fokuserer på begreper, teorier og sentrale premissleverandører i faget.* Case og eksempler kan gjerne benyttes, men formålet med videoene er å gi studentene et begrepsapparat de selv kan bruke for å diskutere og løse skrive oppgaver i seminarene. I motsetning til læreverket, er undervisningen organisert etter tematiske områder i faget, slik at man kan skape en mer konsistent overgang til hvordan 2000-nivået er organisert:

Forslag til undervisningssamlinger:

- 1. Hva er samfunnsgeografi?**
- 2. Kjernebegrepene: sted, rom, skala og territorium**
- 3. Metoder og tilnærminger**
- 4. Økonomisk geografi: globalisering og ujevn utvikling**
- 5. Bygeografi: urbanisering, stedsutvikling og segregering**
- 6. Utviklingsgeografi: lokale og globale utviklingsstrategier**
- 7. Politisk geografi: politiske rom, aktører og diskurser**
- 8. Miljøgeografi: klimaendringer og global transformasjon**
- 9. Arbeidsgeografi: individuelt og kollektivt aktørskap i arbeidslivet**
- 10. Migrasjonsgeografi: internasjonal migrasjon og lokal integrasjon**
- 11. Sosial- og kulturgeografi: identiteter og forskjeller**
- 12. Eksamensforberedende seminar**

I tillegg til videoforelesningen og støttearket/kapittelet bør man i dette semester utvikle en *ressursbank* til hver undervisningssamling. Denne ressursbanken bør inkludere et tilleggspensum bestående av nye, oppdaterte artikler, men bør også inkludere en eller flere klassiske tekster fra geografifaget. Den kan også inneholde nettkilder, digitale kart, videoer eller forelesninger.

Til *undervisningssamlingen* må seminaransvarlig og foreleser utforme oppgaver som studentene skal utføre i seminarene. Seminarene forutsetter at studentene har forberedt seg og kan bestå av en blanding av 1) små presentasjoner fra seminarleder, 2) individuelle skriveoppgaver, 3) gruppediskusjoner og 4) plenumdiskusjoner – gjerne i kombinasjon. I tillegg foreslår vi at alle studentene deles inn i kollokviegrupper ved semesterstart, som vil gi studentene støtte gjennom kursopplegget.

Vår 2017

Basert på en evaluering av foregående semester vil vi i dette semesteret videreføre *flipped classroom*-modellen, men i tillegg kunne presentere en redigert e-bok med alle bidragene i kapitellform. Ideelt sett vil undervisningsmaterialet nå bestå av følgende:

- Kapitler i en e-bok.
- En ressursbank bestående av foreslått litteratur, filmer, nettkilder og case til egenstudier.
- Videoforelesninger.
- Spørsmål og oppgaver til hvert seminar.

Høst 2017

Hver av delene fra foregående semester kan og bør revideres basert på egenevaluering og studenttilbakemeldinger. I tillegg kan vi vurdere om redaktørene ønsker å gi ut e-boken som en trykt innføringsbok i samfunnsgeografi som universitetsfag.

HVA ØNSKER VI FRA BIDRAGSYTERNE

Vår 2016: En tekst på maks. 3000 ord som lastes opp på Fronter i løpet av semesteret. Hvis dette gjøres tidlig i semesteret vil man kunne få tilbakemeldinger både fra studenter og redaktørene. At det legges opp et pensumforslag med artikler som skal støtte forelesningen og undervisningssamlingen høsten 2016.

Høst 2016: At teksten revideres til et ferdig kapittelutkast, og at en forelesning på maks 30 minutter leses inn på Camtasia Relay. Det er også fint om forslag til diskusjonsspørsmål og oppgaver videreformidles til emneansvarlig.

Innen vår 2017: Siste revisjon av kapittelet før publikasjon. Innspill til en ressursbank (tillegglitteratur, nettsider, videoer, etc.) for undervisningssamlingen.

David Jordhus-Lier, Oslo 13.10.2015